

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2000/51

Karar Sayısı : 2002/16

Karar Günü : 15.1.2002

Resmi Gazete tarih/sayı: 05.09.2002/24867

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi Anamuhalefet (Fazilet) Partisi Grubu Adına Grup Başkanı Mehmet Recai KUTAN

İPTAL DAVASININ KONUSU : 9.6.2000 günlü, 601 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 6., 7., 87., 91. ve 153. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I- İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME KURALLARI

İptali istenilen 601 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kuralları şöyledir:

1- "Madde 1- 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 7- 1 inci maddede sayılan diploma ve belgelerden birine sahip olmayanlar Türkiyede mühendis veya mimar unvanı ile çalışamazlar. Mühendis ve mimarların uzmanlık gerektiren mühendislik ve mimarlık hizmetleri için 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda belirtilen uzman mühendis veya uzman mimar belgesine sahip olmaları gereklidir.

Kurumlar, kuruluşlar, gerçek ve tüzel kişiler; yapacakları veya yaptıracakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin önemi ve özelliğine göre ülke çapında depreme dayanıklı çağdaş bir yapılaşmanın sağlanmasını teminen uzman mühendis veya uzman mimar çalıştırabilirler veya çalıştırılmasını isteyebilirler."

2- "Madde 2- 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"Ek Madde 5- Mühendis ve mimarlara, meslek alanlarına giren konularda hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla belirli bir deneyim ve meslek içi eğitiminden sonra ilgili meslek odasınca uzman mühendis veya uzman mimar belgesi verilir.

Ek Madde 6- Uzman mühendis ve uzman mimar belgesi almak isteyenler, ilgili meslek odasınca tespit edilen ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin onayladığı uzmanlık alanları ile ilgili konularda sınava tabi tutulurlar. Bu sınav, ilgili meslek odası tarafından yazılı olarak yapılır.

Sınav komisyonu, ilgili meslek odası tarafından 7 asil ve 7 yedek üyeden oluşturulur. Üyeler, meslek disiplinleri ve uzmanlık alanları dikkate alınarak; 3 asil ve 3 yedek üye ilgili bakanlıklardan, 3 asil ve 3 yedek üye Yükseköğretim Kurulundan, 1 asil ve 1 yedek üye ilgili meslek odasından seçilir. Komisyonun asil üyeleri kendi aralarından bir üyeyi komisyon başkanı seçer.

Sınav komisyon üyelerinin, uzman mühendis veya uzman mimar unvanına sahip olmaları ve mesleklerinde fiilen 15 yıl çalışmış veya bu kadar süre öğretim üyeliği yapmış olmaları şarttır.

Birden fazla sınav komisyonu oluşturulabilir. Sınav komisyon üyeleri üç yıl için seçilir, süresi dolan üyeler yeniden seçilebilir.

Ek Madde 7- Uzman mühendis veya uzman mimar olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır.

- a) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin ilgili meslek odasına üye olmak,
- b) Yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymemiş olmak,
- c) İlgili meslek alanlarında, uzman mühendisler veya uzman mimarlar denetiminde en az 5 yıl meslek deneyimi edinmek ve bunu belgelemek,
- d) İlgili meslek odalarınca düzenlenen belge edinmeye yönelik meslek içi eğitim programına katılmış olmak,
- e) Uzman mühendis ve uzman mimar sınavında başarılı olmak.

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanlarda ilgili meslek odasına üye olma şartı aranmaz.

Meslek içi eğitim programlarının usul ve esasları, sınav komisyonunun çalışma usulleri, sınav esasları, sınav konuları, eğitim programına katılım ve sınav giriş ücretlerinin belirlenmesi, uzman mühendis veya uzman mimar yanında çalışma şekli ve süresi, uzmanlık belgesi verilmesi, süresi, yenilenmesi, iptali ile ilgili hususlar ve mesleki deneyim için gerekli şartlar, Birliğin görüşü alınarak, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir."

3- "Madde 3- 6235 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

Geçici Madde 6- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte en az 5 yıllık deneyimi bulunan mühendis veya mimarlar için, 2 yıl süreyle müracaatları halinde ek 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki koşul aranmaz.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte 12 yıl ve daha fazla mesleki deneyimi bulunan başvuru sahiplerine;

- a) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin ilgili meslek odasına üye olmaları,

b) Yüz kızartıcı bir suçtan hüküm giymemiş olmaları,

durumlarında ilgili meslek odasının eğitim programına ve sınava tabi tutulmadan uzmanlık alanları dikkate alınarak uzmanlık belgesi verilir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışan mühendis ve mimarlar için üyelik şartı aranmaz.

Mesleki deneyim için gerekli şartlar yönetmelikle belirlenir.

Geçici Madde 7- Sınav komisyonunun ilk defa oluşturulmasında uzman mühendis veya uzman mimar olma şartı aranmaz."

4- "Madde 4 - Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer."

5- "Madde 5 - Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür."

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Mahir Can ILICAK, Rüştü SÖNMEZ, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU ve Ahmet AKYALÇIN'ın katılımlarıyla 8.9.2000 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine ve yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra ele alınmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

Dava dilekçesinde, dava açma süresinin sona ermesine rağmen Anayasa'nın 152. maddesine göre Anayasa Mahkemesi'nce dava bakan Mahkeme sıfatıyla 4452 sayılı Yetki Yasası'nın incelendiği ileri sürülerek iptali istenilmiştir.

Anayasa'nın 148. maddesinde belirtilen ve Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkilerini düzenleyen kanun, kanun hükmünde kararname ve TBMM İçtüzüğü kuralları Anayasa Mahkemesi'nin uygulayacağı değil denetleyeceği kurallardan olduğundan, 4452 sayılı Yetki Yasası'nın, 601 sayılı KHK'nin Anayasa'ya uygunluğunun denetlenmesi sırasında Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca uygulanacak yasa olarak kabulü olanaklı değildir.

Açıklanan nedenlerle, süresi içerisinde dava açılmayan yetki yasasının iptali isteminin reddi gerekir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen KHK kuralları aykırılık savına dayanak yapılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleriyle diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü

9.6.2000 günlü, 601 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin; 1. maddesiyle değiştirilen 17.6.1938 günlü, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 7. maddesi, 29.6.2001 günlü, 4708 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (c) bendi ile değiştirilmiş; 2. maddesiyle 27.1.1954 günlü, 6235 sayılı

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na eklenen Ek Madde 5, Ek Madde 6 ve Ek Madde 7, 3. maddesiyle 6235 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 6 ve Geçici Madde 7, 4708 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (b) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu nedenle belirtilen maddelere ilişkin konusu kalmayan iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığı yolunda karar verilmesi gerekir.

Dava konusu KHK'nin 4. maddesi "yürürlük", 5. maddesi ise yürütme" ile ilgili olup, bunların Anayasa'ya aykırı bir yönleri görülmemiştir. Bu nedenle, belirtilen maddelere ilişkin iptal ve yürürlüğün durdurulması istemlerinin reddi gerekir.

IV- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

9.6.2000 günlü 601 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin;

A) 1- 1. maddesiyle değiştirilen 17.6.1938 günlü, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 7. maddesi, 29.6.2001 günlü, 4708 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (c) bendi ile değiştirildiğinden,

2- a) 2. maddesiyle 27.1.1954 günlü, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na eklenen Ek Madde 5, Ek Madde 6 ve Ek Madde 7,

b) 3. maddesiyle 6235 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 6 ve Geçici Madde 7,

4708 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (b) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından,

Bu maddelere ilişkin konusu kalmayan yürürlüğün durdurulması istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına,

B- 4. ve 5. maddelerinin yürürlüğünün durdurulması isteminin REDDİNE, 15.1.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

V- SONUÇ

9.6.2000 günlü, 601 sayılı "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin;

A) 1- 1. maddesiyle değiştirilen 17.6.1938 günlü, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun'un 7. maddesi, 29.6.2001 günlü, 4708 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (c) bendi ile değiştirildiğinden,

2- a) 2. maddesiyle 27.1.1954 günlü, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na eklenen Ek Madde 5, Ek Madde 6 ve Ek Madde 7,

b) 3. maddesiyle 6235 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 6 ve Geçici Madde 7,

4708 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin (b) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından,

Esas Sayısı : 2000/51
Karar Sayısı : 2002/16

Bu maddelere ilişkin konusu kalmayan istem hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

B- 4. ve 5. maddelerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE,

15.1.2002 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Mustafa BUMİN	Haşim KILIÇ	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Yalçın ACARGÜN	Sacit ADALI	Ali HÜNER
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Rüştü SÖNMEZ	Ertuğrul ERSOY
Üye		Üye
Tülay TUĞCU		Enis TUNGA